

Aliisa Salminen

HEARD VS. DEPP -OIKEUDENKÄYNTI HELSINGIN SANOMISSA

Oikeudenkäynnin rakentuminen mediatapahtumana
ja siihen liittyvät diskurssit

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Huhtikuu 2023

TIIVISTELMÄ

Aliisa Salminen: Heard vs. Depp -oikeudenkäynti Helsingin Sanomissa – Oikeudenkäynnin rakentuminen mediatapahtumana ja siihen liittyvät diskurssit

Kandidaatintutkielma

Tampereen yliopisto

Viestinnän monitieteinen kandidaattiohjelma

Huhtikuu 2023

Kandidaatintyössäni tutkin Amber Heardin ja Johnny Deppin välistä oikeudenkäyntiä ja sen muodostumista mediatapahtumaksi. Kyseistä tapausta on pidetty yhtenä vuoden 2022 isoimpana mediatapahtumana, ja se oli laajasti esillä sekä perinteisessä että sosiaalisessa mediassa. Oikeudenkäynti sai mediahuomiota kansainvälisesti, ja sitä käsiteltiin myös suomalaisella mediakentällä.

Tutkimusongelmani keskiössä on tarkastella toimittajien rakentamia diskursseja Heard vs. Depp -oikeudenkäynnistä ja pohtia, miten kyseisten diskurssien kautta osallistuttiin oikeudenkäynnin mediatapahtuman rakentamiseen.

Tutkimusaineistonani toimivat Helsingin Sanomien mielipide- ja analyysipohjaiset journalistiset jutut Heard vs. Depp -oikeudenkäynnistä. Aineistoni koostuu kolmesta artikkelista. Tutkimusmenetelmäni on diskurssianalyysi.

Tutkimustulosteni perusteella aineistosta löytyi viisi erilaista diskurssia: mediakritiikin diskurssi, median toiminnan reflektion diskurssi, Amber Heardin puolelle asettuva eli Team Amber -diskurssi, Johnny Deppin puolelle asettuva eli Team Johnny -diskurssi ja julkisuuden henkilöiden diskurssi. Kyseiset diskurssit jatkoivat ja laajensivat aiempaa Heard vs. Depp -mediatapahtuman yhteydessä käytyä julkista keskustelua, eli ne eivät juurikaan poikenneet aiemmista mediatapahtuman sisällä syntyneistä diskursseista.

Pohdintani mukaan oikeudenkäynnin medioituminen oli tässä tapauksessa hyvin keskeistä, ja oikeudenkäynti asettuu medioitumisen mikro- ja makrotasolle. Johtopäätösteni perusteella väitän myös, että Heard vs. Depp -oikeudenkäynti pitää sisällään piirteitä, joiden perusteella sen voi sijoittaa sekä rituaalisen ja odotetun mediatapahtuman että yllätyksellisen ja negatiivisen mediatapahtuman genreihin.

Avainsanat: mediatapahtuma, medioituminen, oikeudenkäynti, diskurssianalyysi

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA ONGELMANASETTELU.....	4
	2.1 Tutkielman pääkäsitteet	4
	2.1.1 Mediatapahtuma.....	4
	2.1.2 Medioituminen	5
	2.1.1 Representaatio	7
	2.2 Mediatapahtumien yhteisöllisyys	7
	2.3 Sukupuolen esittäminen mediassa lähisuhdeväkivaltakontekstissa	8
	2.4 Tutkimusongelma ja -kysymykset	10
3	AINEISTO JA METODI	11
	3.1 Aineisto	11
	3.2 Diskurssianalyysi	13
4	ANALYYSI JA TULOKSET	14
	4.1 Mediakritiikin diskurssi	14
	4.2 Median toiminnan reflektion diskurssi	15
	4.3 Team Amber -diskurssi	16
	4.4 Team Johnny -diskurssi	19
	4.5 Julkisuuden henkilöiden diskurssi.....	20
	4.6 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen.....	20
	4.6.1 Heard vs. Depp -mediatapahtuman diskurssit.....	20
	4.6.2 Oikeudenkäynnin rakentuminen mediatapahtumana HS:n diskurssien kautta	21
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	23
	5.1 Miten Heard vs. Depp -oikeudenkäynti medioitui?.....	23
	5.2 Heard vs. Depp -oikeudenkäynti mediatapahtumana	24
	5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet.....	26
	LÄHTEET	27
	AINEISTO.....	31

1 JOHDANTO

Tutkin tässä kandidaatintutkielmassa *Helsingin Sanomien* representaatioita maailmanlaajuisesti suuren kiinnostuksen herättäneestä oikeudenkäynnistä amerikkalaisten näyttelijöiden Amber Heardin ja Johnny Deppin välillä kesällä 2022. Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, millaisten toimittajien rakentamien diskurssien kautta oikeudenkäynti meni siihen pisteeseen, että tapauksesta voidaan puhua ei ainoastaan mediatapahtumana, vaan jopa mediaspektaakkelina.

Heardin ja Deppin oikeudenkäyntiä on pidetty yhtenä vuoden 2022 isoimpana mediatapahtumana. Tapaus oli laajasti esillä eri medioissa sekä viestintäalustoilla paitsi Yhdysvalloissa, missä oikeudenkäynti tapahtui, myös kansainvälisesti.

Amber Heard ja Johnny Depp olivat naimisissa toistensa kanssa 15 kuukautta, ja suhde päättyi avioeroon vuonna 2016. Heardin mielipidekirjoitus, jossa hän kertoi joutuneensa väkivallan uhriksi, julkaistiin joulukuussa 2018 *Washington Postissa*. Heard ei nimennyt Deppiä väkivallan tekijäksi, mutta näin oli silti mahdollista tulkita tekstin perusteella. Depp haastoi Heardin oikeuteen kunnianloukkauksesta tämän kirjoituksen perusteella vuonna 2019. (Washington Post 18.12.2018.)

Kuusi viikkoa kestänyt oikeudenkäynti päättyi Deppin voittoon 1.6.2022. Heard määrättiin maksamaan Deppille reilu kymmenen miljoonaa dollaria korvauksia. Heard oli tehnyt vastahaasteen Deppiä kohtaan syyttäen myös tätä kunnianloukkauksesta, ja Depp määrättiin maksamaan kaksi miljoonaa dollaria Heardille. (The Guardian 1.6.2022.)

Oikeudenkäynti esitettiin alusta loppuun saakka livelähetyksinä televisiossa ja netissä, ja se herätti myös Suomessa yleisön kiinnostuksen. Oikeudenkäynnin päätyttyä Ylen jutussa sitä kuvailtiin ”kevään kenties seuratuimmaksi mediatapahtumaksi” (Yle 2.6.2022). Oikeudenkäynti eli omaa elämäänsä myös eri sosiaalisen median alustoilla esimerkiksi Instagramissa, Twitterissä, Tiktokissa ja Youtubessa. Yleisön toiminta keskityi sosiaalisessa mediassa erityisesti siihen, kumman puolelle he asettuvat. Aihetunniste #JusticeForJohnnyDepp keräsi Twitterissä ja Tiktokissa yhteensä kolme miljardia

katselukertaa (NBC 22.4.2022). Yleisön kannatus vaikutti olevan pääosin enemmän Deppin kuin Heardin puolella.

Tapauksen medioitumista on myös kritisoitu. Esimerkiksi Patricia Grisafi kirjoitti *NBC*:n artikkelissaan näin: ”Tapauksen pitäisi tarjota selvä näkökulma perheväkivaltaan ja siihen, miten se vaikuttaa sekä miehiin että naisiin. Sen sijaan oikeudenkäynnistä on tullut misogynian ja harhaluuloisuuden sirkus” (NBC 5.5.2022).

Olen ollut jo vuosia kiinnostunut journalismin mediaesitysten kehystämisestä ja siihen liittyvästä vallan ulottuvuudesta, ja tämä oli yksi syy, miksi hakeuduin opiskelemaan journalistiikkaa. Kehystäminen tarkoittaa mediaesitysten takana olevaa tuotantoprosessia, johon liittyy valintoja ja muokkausta, ja sillä on myös poliittista merkitystä sekä yhteiskunnallisia seurauksia (Seppänen & Väliverronen 2012, 97–98). Seppäsen ja Väliverronen mukaan kehystäminen on yksi esimerkki median vallasta määrittellä julkisuuden puheenaiheita (emt., 99), ja tähän tutkimusongelmani liittyy vahvasti Deppin ja Heardin oikeudenkäynnin osalta.

Oikeudenkäynnin huomattavan mediahuomion ja valtavan yleisön takia siihen liittyvät representaatiot ovat tärkeä tutkimuskohde – niillä on vaikutusvaltaa ihmisten käsityksiin luonnollisesti Heardista ja Deppistä, mutta myös esimerkiksi lähisuhdeväkivaltaan liittyen. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2020 pari- ja lähisuhdeväkivaltarikosten osalta viranomaisten tietoon tuli, että uhreja on jopa 10 800 (Tilastokeskus 1.6.2021). Kyseessä on siis vakava ja iso ongelma, jonka muotoon sekä kehittymiseen myös medialla ja journalismilla voi olla vaikutusta. Tutkielmani yksi keskeisistä lähtökohdista on näin ollen konstruktionistinen lähestymistapa representaatioihin. Sen mukaan ilmiöt ja asiat eivät ole irrallisia niitä koskevasta sosiaalisesti tuotetusta tiedosta, jota rakennetaan esimerkiksi representaatioiden kautta, minkä myötä ilmiöille ja asioille annetaan tiettyjä merkityksiä (Hall 1997, 33–39).

Mikä tahansa iso mediatapahtuma on kuitenkin myös itsessään olennainen tutkimuskohde aiheesta riippumatta. On paitsi mielenkiintoista, myös tärkeää tutkia, millaiset tapaukset saavat median tekijöiden ja heidän kauttaan mediayleisöjen huomion,

etenkin jos kyseessä on huomattavan seurattu mediatapahtuma. Tällainen tutkimus kertoo paljon ajankohtaista tietoa siitä, millaisessa yhteiskunnassa elämme, joten tutkimusaiheeni on myös tästä syystä perusteltu.

Seuraavassa luvussa esittelen tutkielmani ongelmanasettelun, teoreettisen viitekehysten ja aiheeni kannalta keskeiset pääkäsitteet. Kolmannessa luvussa esittelen aineistoni eli kolme *Helsingin Sanomien* artikkelia, joissa Heardin ja Deppin oikeudenkäyntiä jollain tavalla kommentoidaan tai analysoidaan. Tutkimusmetodina hyödynnän diskurssianalyysia, ja sen soveltamista tutkielmassani käyn myös läpi luvussa kolme. Neljännessä luvussa esittelen tutkimustulokseni ja lopuksi vielä johtopäätökseni ja pohdintaa tutkimustuloksista.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA ONGELMAN-ASETTELU

2.1 Tutkielman pääkäsitteet

Tässä alaluvussa erittelen ja operationalisoin tutkielmani kannalta keskeiset käsitteet, joita ovat mediatapahtuma, medioituminen ja representaatio.

2.1.1 Mediatapahtuma

Jos juhlava katselu verrattuna tavalliseen katseluun sama asia kuin mitä juhlapyhät ovat arjelle, nämä tapahtumat ovat joukkoviestinnän tärkeimpiä juhlapyyhiä. (Dayan & Katz 1992, 1.)

Esimerkiksi tällainen metafora on esitetty kuvaamaan mediatapahtuman käsitettä. Dayanin ja Katzin (emt.) mukaan yleisöt tunnistavat mediatapahtuman siitä, että ne ovat kutsu tai jopa käsky lopettaa jokapäiväiset arkirutiinit ja liittyä mukaan ”juhlakokemukseen”. Suomessa esimerkiksi Linnan juhlat ovat vuosittainen mediatapahtuma, jota seurasi vuonna 2022 lähes kolme miljoonaa katsojaa (Yle 7.12.2022).

Internetin esiinnousu on laajentanut mediatapahtuman käsitettä 1990-luvun jälkeen. Seppäsen ja Väliiverrosen mukaan (2012, 53) televisio pystyi aikoinaan yhdistämään kokonaisen kansakunnan, kun se kokosi yleisön samaan aikaan saman tapahtuman äärelle, mutta 2000-luvulla television yleisö on pirstoutunut. Televisio ei enää ole suinkaan ainut väline, jonka kautta mediatapahtumia voi seurata, vaan esimerkiksi älypuhelimella voi päästä milloin tahansa haluamansa media-aiheen ja -tapahtuman äärelle.

Katzin ja Liebesin (2007, 32) mukaan myös kyynisyys, pettymykset ja segmentaatio ovat vieneet jalansijaa Linnan juhlien tapaisilta rituaalisilta mediatapahtumilta. Sen sijaan erilaiset järkyttävät ja odottamattomat tapahtumat, kuten terrori-iskut, katastrofit ja sota, sekä niiden esittäminen suorana lähetyksenä ovat keskeisemmässä roolissa yhteiskunnassa ja myös mediatapahtuman käsitteenmäärittelyssä. Katz ja Liebes (emt., 33) erotivat nämä kahdenlaiset erityyppiset mediatapahtumat omiksi genreikseen, ja niiden keskeisin ero on siinä, onko tapahtuma etukäteen suunniteltu vai ei.

Myös oikeudenkäynnit voivat olla mediatapahtumia, vaikka ne eivät välttämättä asetu selvärajaisesti kumpaankaan mediatapahtuman kategoriaan, koska oikeudenkäynnit eivät ole esimerkiksi odottamattomia katastrofeja, mutta eivät myöskään etukäteen suunniteltuja juhlatilaisuuksia. Itä-Suomen yliopiston mediatutkija Outi Hakolan mukaan erityisesti julkisuuden henkilöiden oikeudenkäynnit voivat kuitenkin herättää mediayleisön kiinnostuksen, ja hänen mukaansa ne ovat olleet jo pitkään koko kansan viihdettä, jossa olennaista ei ole oikeudenkäynnin lopputulos, vaan mahdollisuus päästä kurkistamaan kuuluisten ihmisten julkisuuskuvan taakse (Helsingin Sanomat 6.5.2022).

Oikeudenkäynteihin liittyy kuitenkin aina myös tavalla tai toisella rikos ja usein myös odottamattomia piirteitä sekä käännteitä, joita yleisö voi päästä seuraamaan joskus jopa suoraan oikeussaliin median välittämän livestriimin kautta. Seppäsen ja Väliiverosen (2012, 112) mukaan reaaliaikaisuus tekee mediatapahtumasta jännittävän, koska tapahtumien kulkua ei silloin pysty ennustamaan. Tämän takia oikeudenkäyntien voidaan nähdä soveltuvan jossain määrin odottamattoman ja järkyttävän mediatapahtuman genreen.

2.1.2 Medioituminen

Medioituminen tarkoittaa medioiden jatkuvaa läsnäoloa ja niiden merkityksen kasvu ihmisten arjessa ja yhteiskunnassa (Seppänen & Väliverronen 2012, 41). Seppänen ja Väliverronen (emt.) jakavat medioitumisen kahteen tasoon: mikro- ja makrotasoon, joissa makrotasolla kyse on instituutioiden välisistä suhteista ja mikrotasolla yksilöistä ja ihmisten arkielämästä.

Kun oikeudenkäynneistä tulee mediatapahtumia, voidaan puhua oikeuslaitoksen medioitumisesta, eli silloin oikeuslaitoksen instituutio asettuu edellä mainitun medioitumisen makrotasolle. Kyseessä ei kuitenkaan ole yksisuuntainen suhde, vaan oikeuslaitoksen medioituessa myös oikeuslaitoksen merkitys mediassa kasvaa, eli instituutioista tulee toisistaan riippuvaisia (emt.). Ajankohtainen kotimainen esimerkki oikeudenkäynnin medioitumisesta ja muodostumisesta mediatapahtumaksi on Katiska-huumevyyhti, jossa päätekijöille jaettiin rikostuomiot vuonna 2021, mutta tapauksen tuoreimmat

käänteet saavat runsaasti mediahuomiota edelleen tämän tutkielman tekoaikana (esimerkiksi Yle 13.4.2023).

Medioituminen vaikuttaa myös mikrotasolla eli yksilötasolla ja ihmisten arjessa. Ensinnäkin ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen tapahtuu nykyään pitkälti teknologian välityksellä erilaisten sosiaalisen median sovellusten avulla. Toiseksi medialla on merkittävä rooli ihmisten identiteettien luomisessa, koska ihmiset poimivat mediasta palasia rakentamaan esimerkiksi omia arvojaan, toimintatapojaan ja ajatusmaailmaansa. (Seppänen ja Väliverronen 2012, 42–43.)

Kun julkisuuden henkilön tai useamman julkisuuden henkilön välinen oikeudenkäynti muodostuu mediatapahtumaksi, se voidaan nähdä myös esimerkkinä mikrotason medioitumisen ilmiöstä. Tällöin ihmisen elämä päättyy mediajulkisuuden parrasvaloihin, mikä voi olla hänelle ei-toivottua, mutta joissain tapauksissa oikeudenkäynnin medioituminen voi olla yksilölle eduksi. Seppänen ja Väliverronen mukaan (emt., 41) medioitumisprosessin aikana instituutiot mukautuvat median toimintaan vahvistaakseen omaa asemaansa. Tyypillisin esimerkki tästä on yleensä politiikan medioituminen, joka tarkoittaa käytännössä esimerkiksi poliitikkojen mediakoulututtumista ja tarkkaa huomion kohdistamista omaan mediaolemukseseen, mutta muutkin toimijat voivat mukautua mediakäytäntöihin oman edun tavoittamiseksi eri tilanteissa. Julkisuuden henkilöt ovat usein oppineet toimimaan median katseen alla, joten voi olettaa, että heillä on erityiset valmiudet hyödyntää mediaa omaksi edukseen myös oikeudenkäynneissä.

Mediatapahtumien syntyminen ja olemassaolo kulkevat käsi kädessä medioitumisen molempien tasojen kanssa. Jos medioiden jatkuva läsnäolo ei olisi ikinä saanut näin huomattavaa osaa yksilöiden elämässä ja arjessa, ihmiset eivät välttämättä osallistuisi juhlaan ja ennalta suunniteltuihin eivätkä katastrofimaisiin odottamattomiin mediatapahtumiin ainakaan samalla tavalla kuin nyt. Tietyistä aiheista ei myöskään välttämättä uutisoitaisi niin näyttävästi ilman eri instituutioiden medioitumista. Ilman medioitumista ei siis ole mediatapahtumia, ja mediatapahtumat ylläpitävät medioitumista.

2.1.1 Representaatio

Representaatio voidaan ytimekkäästi määritellä ajatusprosessiksi, jossa asioille annetaan merkityksiä kielen kautta. Representaatiot ovat näin ollen linkki konseptien ja kielen välillä, ja niiden avulla voidaan viitata joko todellisiin tai kuvitteellisiin asioihin, ihmisiin ja tapahtumiin. (Hall 1997, 17.)

Seppänen (2005, 84) muistuttaa representaatioiden toiminnallisesta ulottuvuudesta: ensin joku tuottaa representaatiot, toiseksi niitä käytetään ja kulutetaan ja kolmanneksi niitä tulkitaan tavalla, jossa muun muassa ihmisen omat mielikuvat vaikuttavat taustalla siihen, miten hän niin sanotusti kohtaa representaation. Journalismin representaatioiden kohdalla mediayleisö on representaatioita kuluttava ja tulkitseva osapuoli.

Hyödynnän tutkielmassani representaation käsitettä konstruktionistisesta näkökulmasta käsin. Seppäsen (2005, 95) mukaan tällöin olennainen kysymys on, millaista todellisuutta mediaesitys tuottaa ja millaisilla keinoilla. Representaatiota tarkastellaan siis osana todellisuutta, ei ainoastaan esityksenä todellisuudesta.

2.2 Mediatapahtumien yhteisöllisyys

”Kuninkaallisten häiden tapaiset mediatapahtumat kutsuvat suuren joukon ihmisiä juhlan ääreen ja näin vahvistavat yhteenkuuluvaisuuden tunnetta” (Seppänen & Väliiverro- nen 2012, 112). Mediatapahtumat eivät siis vaikuta ainoastaan yksilötasolla, vaan niillä on voimaa luoda ja muokata kokonaisia yhteisöjä.

Eri mediatapahtumat kokoavat ympärilleen erilaisia yhteisöjä, koska nykyisessä media- maisemassa ja sen laajuudessa on tyyppillistä, että yleisö on jakautunut osiin esimerkiksi henkilökohtaisten kiinnostuksenkohteiden mukaisesti. Seppäsen ja Väliiverro- sen (2012, 135) mukaan median käyttö on muuttunut entistä enemmän kysyntälähtöiseksi, kun ai- kaisemmin median käyttäjien on täytynyt tyytyä siihen, mitä on tarjolla. Nykyään me- diapalveluja on tarjolla niin runsaasti, että kukin voi ”räätälöidä itselleen oman sisältö- tarjonnan” (Seppänen ja Väliiverro- nen 2012, 135).

Yksi mediatapahtumien yhteisöjä kokoava voima voi olla huumori, ja yksi osa nykyajan medioituneen viestinnän huumoria on meemit. Marina Bulatovic (2019) on tutkinut meemiytymistä politiikassa, mutta hänen pohdintojaan voi soveltaa muillekin yhteiskunnan osa-alueille, koska meemejä on paljon muunlaisiakin kuin vain poliittisia. Bulatovicin mukaan huumori ja satiiri ovat aina olleet osa politiikkaa, mutta internetin esiinnousun myötä kuka tahansa pääsee jakamaan näkemyksiään satiirin keinoin, ja hänen mukaansa juuri tässä piilee meemien vetovoima: kuka tahansa voi luoda ja osallistua niiden jakamiseen, mikä voi luoda myös yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun kokee kuuluvansa johonkin ryhmään ja pääsevänsä mukaan ”sisäpiirivitsiin”.

Steve Hill ja Paul Bradshaw (2019, 116) ovat pohtineet meemien merkitystä journalistissa. Heidän mukaansa meemit voivat olla hyvä mainostuskeino, koska onnistunut meemi voi parhaimmillaan ’mennä viraaliksi’ eli päätyä maailmanlaajuisesti internetin käyttäjien näkyville ja tuoda näin menestystä meemin tekijälle. Meemien mahdollisuus levittäytyä laajalle ja nopeasti voi tarkoittaa myös sitä, että niillä on erityisen hyvät mahdollisuudet koota ympärilleen laajoja yhteisöjä, koska ne tuovat silloin niin paljon ihmisiä saman asian äärelle – juuri kuten mediatapahtumatkin. Kun meemejä syntyy mediatapahtuman yhteydessä, kaksi yhteisöjä kokoavaa tekijää kohtaavat toisensa, joten on hyvin todennäköistä, että tämä luo yhteisöllisyyttä tavalla tai toisella, ja kyseiset yhteisöt voivat olla merkittävän isoja ja kansainvälisesti levittäytyneitä.

2.3 Sukupuolen esittäminen mediassa lähisuhdeväkivaltakontekstissa

Käytän tässä tutkielmassa lähisuhdeväkivallan käsitettä esimerkiksi perhe-, seurustelu- tai parisuhdeväkivallan käsitteiden sijaan, koska lähisuhdeväkivalta viittaa väkivaltaan, jonka tekijä ja uhri ovat tai ovat olleet keskenään läheisessä suhteessa esimerkiksi parisuhteessa, avioliitossa tai ovat perheenjäseniä toisilleen. Lähisuhdeväkivalta on siis erilaiset suhdemuodot huomioiva kattokäsite, kun taas muut edellä esittelemäni käsitteet viittaavat tiettyihin suhdemuotoihin, joissa tapahtuu väkivaltaa. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 25.1.2022.)

Lähisuhdeväkivallan fyysisiä ja psyykkisiä kokemuksia sekä vaikutuksia naisten kohdalla on tutkittu jonkun verran, kun taas miesten kohdalla samanlaista tutkimusta ei ole juurikaan tehty silloin kun miehet ovat väkivallan tekijöitä eikä myöskään silloin kun miehet ovat uhreja (Williamson, Morgan & Hester 2018, 53). Williamsonin, Morganin ja Hesterin (emt., 64) mukaan sukupuoli nousee keskeiseksi asiaksi miesten kokemassa lähisuhdeväkivallassa, sen vaikutuksissa ja mahdollisissa yrityksissä hakea apua. Heidän mukaansa lähisuhdeväkivallan naisuhrit voivat esimerkiksi kokea häpeää liittyen siihen, että ovat suhteessa väkivaltaisen henkilön kanssa, kun taas miesuhrien kohdalla häpeän tunne näkyy esimerkiksi niin, että uhriksi joutuminen yhdistetään ajatukseen heikkoudesta, ja että se tekisi uhrista ”vähemmän miehen”.

Miesten kokemaan lähisuhdeväkivaltaan liittyviä journalistisia representaatioita on tutkittu vähän. Yksi ensimmäisistä tätä aihetta tutkivista selvityksistä löysi englanninkielisistä uutisartikkeleista kaksi keskeistä teemaa miesuhrien kokemasta lähisuhdeväkivallasta: uhrin epäily ja kyseenalaistaminen siitä, kuka on todellinen uhri sekä puolestaan uhrin tunnustaminen niin, ettei hän olisi ansainnut joutua väkivallan uhriksi (Hanson & Lysova 2021). Hansonin ja Lysovan (emt.) mukaan miehet, jotka ovat joutuneet naisten tekemän väkivallan uhreiksi, joutuvat mediassa syyttelyn kohteeksi uhriasemansa vuoksi, ja heidät esitetään ideaalin vastaisina ja vääränkaltaisina uhreina.

Naisten kokeman väkivallan journalistisia representaatioita on puolestaan tutkittu esimerkiksi Saksassa (Meltzer 2023), Australiassa (Morgan & Simons 2018) ja Yhdysvalloissa (Geyerman 2016). Tutkimuksissa käsitellään naisten kokemaa väkivaltaa yleisellä tasolla, mutta niissä huomautetaan, että huomattava osa naisiin kohdistuvasta väkivallasta on oman kumppanin aiheuttamaa, minkä takia hyödynnän kyseisten tutkimusten tuloksia myös omassa tutkielmassani lähisuhdeväkivallan kontekstissa. Kyseisten tutkimusten tulokset ovat pääosin yhteneväisiä siinä, että naisiin kohdistuvan väkivallan raportointi uutisissa on keskittynyt tai keskittyy yhä yksittäistapauksiin ja jää suppeaksi, vaikka kyseessä on valtava ongelma, joka tulisi asettaa todelliseen sosiaaliseen kontekstiinsa. Esimerkiksi Geyerman (emt., 99) huomauttaa, että pelkästään Yhdysvalloissa

nainen joutuu pahoinpitelyn uhriksi joka yhdeksäs sekunti, ja yli 4,5 miljoonaa naista joutuu vuosittain kumppanin aiheuttaman lähisuhdeväkivallan uhriksi.

2.4 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Tutkimusongelmani keskittyy siihen, mikä oli journalismin rooli Johnny Deppin ja Amber Heardin oikeudenkäynnin muodostumisessa sellaiseksi mediatapahtumaksi kuin se oli. Näin ollen toimittajien tekemät valinnat ja journalismin rakentamat diskurssit oikeudenkäynnistä ovat keskiössä tutkielmassani.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Millaisia diskursseja *Helsingin Sanomissa* rakennettiin Amber Heardin ja Johnny Deppin oikeudenkäyntiä käsittelevissä mielipiteellisissä ja analyttisissä jutuissa kesällä 2022?
2. Miten nämä diskurssit rakensivat oikeudenkäyntiä mediatapahtumana?

3 AINEISTO JA METODI

Esittelen tämän luvun ensimmäisessä alaluvussa tutkielmani aineiston, joka koostuu kolmesta *Helsingin Sanomien* verkkojulkaisusta kerätystä artikkelista. Toisessa alaluvussa esittelen valitsemani metodin, diskurssianalyysin, ja tarkastelen sen soveltumista aineistoni analysointiin.

3.1 Aineisto

Valitsin tutkielmani aineistoksi Deppin ja Heardin oikeudenkäyntiä jollain tavalla kommentoivat ja analyysilähtöiset journalistiset jutut *Helsingin Sanomissa* kesällä 2022.

Mielipiteelliset ja analyttiset journalistiset sisällöt oikeudenkäynnistä valikoituivat tutkielmani aineistoksi esimerkiksi uutisten sijaan siitä syystä, että ne ottavat läpinäkyvämmän osaa ihmisten mielipiteenmuodostuksen prosesseihin. Uutisellinen sisältö esimerkiksi oikeudenkäynnin monista käänteistä kertoo lukijoille toki, mitä tapahtuu, ja on siten olennaisessa roolissa käsitysten luomisessa. Koska tutkielmani kiinnostuksenkohteena on kuitenkin journalismin rooli oikeudenkäynnin kehittämisessä mediaspektaakkeliksi ja siihen liittyvät diskurssit, mielipide- ja analyysilähtöiset journalistiset sisällöt aineistona tarjoaa suuremman kanavan tämän tarkasteluun kuin objektiivisuuteen ja neutraaliuteen pyrkivät uutiset oikeudenkäynnistä.

Aineiston lähteeksi valikoitui *Helsingin Sanomat*, koska kyseessä on yksi merkittävimmistä ja arvostetuimmista valtakunnallisista sanomalehdistä Suomessa. Vuoden 2022 Kansallisen mediatutkimuksen mukaan *Helsingin Sanomat* tavoittaa viikon aikana lähes kaksi miljoonaa lukijaa (*Helsingin Sanomat* 23.9.2022). *Helsingin Sanomat* on osa Sanoma Media Finland -konsernia.

Käytin aineiston etsimiseen *Helsingin Sanomien* verkkojulkaisun omaa hakutoimintoa. Hakusanoina käytin "Amber Heard ja Johnny Depp", "Amber Heard" sekä "Johnny Depp" ja etsin materiaalia kaikilta osastoilta. Koska oikeudenkäynti ja sitä käsittelevät jutut keskittyivät niin vahvasti näihin kahteen henkilöön, heidän nimien käyttäminen

hakusanoina tuntuiärkevimmiltä ratkaisulta. Hakusanat antoivat yhteensä 41 tulosta, ja niiden kautta tuli osittain myös samoja hakutuloksia.

Oikeudenkäynti alkoi 11.4.2022 ja päättyi 1.6.2022., joten asetin aineiston aikarajauksen alun päiväkseen 11.4.2022. Koska oikeudenkäynnin monet käänneet ja lopputulos puhututtivat julkisuudessa aktiivisesti vielä useita viikkojen oikeudenkäynnin päättymisen jälkeen, asetin aineiston aikarajauksen päättymään heinäkuun loppuun eli 31.7.2022.

Kyseisen aikarajauksen ja edellä esittelemieni hakusanojen kautta löytyi kolme mielite- tai analyysipohjaista journalistista tekstiä, jotka valikoituivat aineistokseni. Aineiston rajauksen ulkopuolelle jäivät uutiselliset jutut oikeudenkäynnin käänneistä tai siihen liittyvästä julkisesta keskustelusta. Hakutulosten joukossa oli myös esimerkiksi Johnny Deppin muusikon uraa käsitteleviä juttuja, jotka jätin myös aineistosta pois, koska oikeudenkäynti oli niissä esillä korkeintaan lyhyenä mainintana tai muuten pienessä roolissa. Erittelen aineistoni tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Taulukko 1. Aineisto.

Artikkelin nimi	Artikkelin julkaisu-päivä	Artikkelin numero
Deppin ja Heardin oikeustaiston todelliset häviäjät ovat vastavien rikosten uhrin, jotka joutuivat somesirkuksen ristituleen	2.6.2022	1
Perheväkivallan kasvot	17.6.2022	2
Totuuden etsijät	9.7.2022	3

3.2 Diskurssianalyysi

Valitsin tutkielmani metodiksi diskurssianalyysin, jonka voi ytimekkäästi määritellä esimerkiksi seuraavasti: ”kielenkäytön ja muun merkitysvälitteisen toiminnan tutkimus, jossa analysoidaan yksityiskohtaisesti sitä, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä” (Jokinen ym. 2016, johdanto). Jokisen ym. mukaan diskurssianalyttisessä tutkimuksessa nojataan konstruktionistiseen näkökulmaan, joka on paras vaihtoehto tutkielmassani, koska minua kiinnostaa, millaiset puhetavat rakensivat oikeudenkäyntiä mediatapahtumana ja erityisesti millaiset toimittajien äänet olivat tässä prosessissa mukana. Representaation sekä kielen näkeminen osana sosiaalisen todellisuun muodostumista eikä vain sen heijastumana on näin ollen tärkeässä roolissa työssäni.

Diskurssi on monimerkityksinen ja dynaaminen käsite (Pietikäinen & Mäntynen 2020, luku 1.3), eli se voi tarkoittaa hieman eri asioita asiayhteydestä riippuen. Pietikäinen ja Mäntynen (emt.) näkevät diskurssin käsitteen risteävien kehien kautta, minkä avulla he havainnollistavat diskurssintutkimuksen kehitystä ja soveltamista eri tieteenaloilla. He asettavat diskurssin käsitteen kehien keskelle ja nimeävät kehät seuraavasti: tunnistettava tapa käyttää kieltä, vakiintunut merkityksellistämisen tapa, kielenkäyttö kontekstissa, ymmärrys todellisuudesta ja lausetta laajempi kielenkäytön yksikkö.

Sovelsin diskurssianalyysia työssäni Pietikäisen ja Mäntynen (emt., luku 6) ”pikakurssi diskurssianalyysiin” -ohjeistuksen avulla seuraavasti: aloitin silmäilemällä ja selaamalla aineiston läpi, minkä jälkeen luin artikkeleja useaan otteeseen ja ryhdyin listaamaan havaintojani ylös. Kiinnitin aluksi huomiota erityisesti artikkelien valittuihin näkökulmiin ja sanavalintoihin etsien samalla niistä yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia. Tämän jälkeen syvennyin yksityiskohtaisempaan tekstin analysointiin ja etsin artikkeleista esimerkiksi kielikuvia ja metaforia, pohdin tekstin sävyä ja argumentointikeinoja sekä miten toimittajan oma ääni ja mahdolliset ennako-oletukset ovat läsnä tekstissä. Lopuksi pohdin tekstin diskurssien takana olevien valintojen luomia merkityksiä ja miten ne vaikuttavat ilmiöön eli siihen, miten diskussit rakensivat Heard vs. Depp -oikeudenkäyntiä mediatapahtumana.

4 ANALYYSI JA TULOKSET

Tässä luvussa esittelen tutkimustulokseni ja niihin liittyvää analyysiani Depp vs. Heard -tapauksesta. Löysin *Helsingin Sanomien* analyttisistä ja mielipiteellisistä jutuista, joissa käsiteltiin oikeudenkäyntiä, viisi eri diskurssia. Tapausta käsiteltiin seuraavien diskurssien kautta:

1. Mediakritiikki
2. Median toiminnan reflektio
3. Deppin puolelle asettuminen eli Team Johnny
4. Heardin puolelle asettuminen eli Team Amber
5. ”Depp ja Heard ovat julkisuuden henkilöitä” eli julkisuuden henkilöiden diskurssi

Esittelen alla olevassa taulukossa eri diskurssien esiintymisen aineistossa.

Taulukko 2. Artikkelit ja tutkimustulokset ryhmiteltynä.

Artikkelin numero	Media-kritiikin diskurssi	Median toiminnan reflektion diskurssi	”Team Johnny” - diskurssi	”Team Amber” - diskurssi	Julkisuuden henkilöiden diskurssi
1	x		x	x	x
2	x		x		x
3		x			

4.1 Mediakritiikin diskurssi

Mediakritiikin diskurssi oli erityisen vallitseva diskurssi artikkeleissa 1 ja 2, ja se nostetaan esille heti otsikko- ja ingressitasolla. Mediakritiikin diskurssissa Depp vs. Heard -tapaukseen liittyvää mediatoimintaa kritisoitiin sekä perinteisen että sosiaalisen median osalta.

Molempia artikkeleita, joissa mediakritiikin diskurssi oli keskeinen, yhdisti se, että mediakritiikki ei ollut vaikeasti havaittavissa rivien välistä, vaan kritiikki rakennettiin esimerkiksi vahvojen ilmausten, voimakkaiden adjektiivien ja vertauskuvien varaan. Esimerkiksi artikkelissa 1 oikeudenkäynnin medioituminen rinnastetaan sirkukseen, ja sirkus-sana toistuu artikkelissa jopa kolmesti. Artikkelissa 2 puolestaan sanotaan ”luojan kiitos oikeudenkäynti oli julkinen”, koska kirjoittajan mukaan tapauksesta uutisointi oli puolueellista ja epäluotettavaa.

Aineistossa mediakritiikin diskurssi ei ollut kuitenkaan täysin yhteneväinen siinä, mistä mediaa tarkalleen ottaen kritisoidaan. Kritiikkiä kohdistettiin esimerkiksi seuraaviin asioihin:

1. oikeudenkäynti sai liikaa mediahuomiota (artikkeli 1)
2. tapaukseen liittyi paljon kiusaamista mediassa (artikkeli 1)
3. oikeudenkäynnin esittämisellä mediassa on haitallisia seurauksia lähisuhdeväkivallan uhreille (artikkeli 1)
4. media asettui Heardin puolelle ilman perusteita (artikkeli 2)
5. oikeudenkäyntiä käsittelevät journalistiset jutut ovat epäluotettavia (artikkeli 2)

Kyseiset eri tavat kohdistaa kritiikkiä median toimintaan Heard vs. Depp -mediatapahtumassa tekevät mediakritiikin diskurssista melko moninaisen kokonaisuuden.

4.2 Median toiminnan reflektion diskurssi

Artikkeli 3 on poikkeuksellinen siltä kannalta, että siinä erottuu selvästi vain yksi diskurssi, jota ei myöskään ole havaittavissa artikkeleissa 1 tai 2. Artikkeleissa 1 ja 2 mediakritiikin diskurssi on vahvasti läsnä, kun taas artikkelissa 3 keskeisin diskurssi on ennemmin median toimintaa refleктоiva diskurssi Depp vs. Heard -tapauksen pohjalta. Artikkelin ei toista oikeudenkäynnin käännteitä tai ota niihin kantaa kuten artikkeleissa 1 ja 2 tehdään, mutta artikkeli 3 on itse asiassa kirjoitettu artikkelista 2 inspiroituneena.

Median toiminnan reflektion diskurssissa esiintyy kokonaisvaltaista pohdintaa journalismin asemasta ja toimittajien työstä, ja niitä peilataan oikeuslaitoksen merkitykseen ja

asianajajien työhön. Keskeinen osa diskurssia on ajatus siitä, että molempien instituutioiden merkitys ja niiden edustajien työskentelytavat ovat yhteneväisempiä kuin voisi ensikatsauksella ajatellakaan. Molempien toimintaa ohjaa keskeisimpänä periaatteena totuudellisuuden arvo, minkä kirjoittaja ilmaisee heti otsikossa sekä ingressissä.

Diskurssissa on havaittavissa myös median toimintaa puolustava sävy. Tämä nousee esille pohdinnassa, jonka mukaan toimittajien työ on eettisesti haastavampaa kuin asianajajien työ, ja journalismissa ”jää väistämättä paljon toimittajan oman integriteetin varaan”, kun taas asianajajilla on käytössään laajat ja yksinkertaisemmin sovellettavat tapaohjeet. Kuitenkin totuudellisuuden vaatimus säilyy yhtä vankkumattomana molemmissa töissä. Kirjoittaja pohtii myös, entä jos julkisen keskustelun rakentaminen median toimesta tapahtuisi riitaprosessin menetelmien kautta. Tämän jälkeen hän toteaa, että tätä ei kuitenkaan voi journalismilta olettaa, jos halutaan, että journalismin tekeminen on ylipäätään mahdollista.

Koska artikkeli 3 on kirjoitettu artikkelista 2 inspiroituneena, median toiminnan reflektion diskurssi rakentuu mediakritiikin diskurssin päälle.

4.3 Team Amber -diskurssi

Aineistosta löytyi sekä Heardin puolelle asettuva diskurssi että Deppin puolelle asettuva diskurssi samaan tapaan kuin oikeudenkäynnin aikana käydyssä sosiaalisen median keskustelussa. Tämän vuoksi nimesin löytämäni diskurssit sosiaalisessa mediassa käydyssä keskustelussa käytettyjen aihetunnisteiden #TeamAmber ja #TeamJohnny mukaan. Käsitellen ja selitän ensin Heard vs. Depp -mediatapahtuman sosiaalisen kuplautumisen ilmiön, minkä jälkeen siirryn käsittelemään Team Amber -diskurssia. Alaluvun lopussa avaan vielä Team Amber -diskurssissa havaittavan sukupuolittuneisuuden. Vaikka sukupuolittuneisuus on vain lyhyesti tässä diskurssissa mukana, Team Johnny -diskurssissa se on vahvemmin läsnä. Koska Team Amber ja Team Johnny -diskurssit ovat vastapareja toisilleen, koen oleelliseksi käsitellä myös Team Amber -diskurssissa havaittavan sukupuolittuneisuuden teeman.

Heard vs. Depp -mediatapahtumassa yleisö jakautui selvästi kahtia Deppin kannattajiin ja Heardin kannattajiin. Näyttelijöiden omat kannattajajoukot muodostivat omat sosiaaliset kuplansa. Sosiaalinen kupla tarkoittaa samanmielisten yhteisöä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa, joka on eristäytynyt vastakkaisista näkökulmista ja mielipiteistä, ja kuplan sisällä on tyypillistä ajatella, että kaikki jakavat samat asenteet ja näkemykset (Seppänen & Väliaverron 2012, 212).

Seppäsen ja Väliaverron mukaan sosiaalisen median tekniset ratkaisut ohjaavat kehitystä kuplautumisen suuntaan: esimerkiksi aiemmat haut sosiaalisen median alustoilla vaikuttavat siihen, millaista sisältöä käyttäjän etusivulle pomppaa, ja kun sisältö alkaa toistaa itseään, kupla alkaa muodostua (emt.). Kiinnitin myös itse huomiota tähän ilmiöön jo oikeudenkäynnin aikana: Tiktok-sovellukseni etusivulle tuli yksi oikeudenkäyntiin liittyvä video, minkä jälkeen kiinnostuin aiheesta ja etsin lisää vastaavaa sisältöä. Pian kaikkien käyttämäni sosiaalisten medioiden etusivut täyttyivät itsestään Depp vs. Heard -sisällöstä. Muun muassa juuri tällä tavalla sosiaalisen median algoritmit toimivat, ja niillä oli suuri vaikutus oikeudenkäynnin kulkuun ja esittämiseen mediassa.

Heardin puolelle asettuva diskurssi oli mukana vain yhdessä artikkelissa eli artikkelissa 1. Diskurssille oli ominaista se, että Heardin puolelle asettuminen ei ollut sokeaa luottoa Heardin viattomuuteen ja Deppin syyllisyyteen, vaan kyseessä oli ennemminkin neutraali puhetapa, jossa nostettiin esille Heardia puolustavia näkökulmia. Artikkelissa 1 oli myös mukana Deppiä puolustavia argumentteja eli Team Johnny -diskurssi, jota käsittelen seuraavassa alaluvussa.

Selkein esimerkki Team Amber -diskurssista on seuraava lause: ”Depp on siis tuskin ollut mikään mallikumppani” (artikkeli 1). Heardin puolelle asettuvassa diskurssissa oli siis ominaista, että Heardia itseään tai hänen toimintaansa ei varsinaisesti puolustettu, vaan Depp ja hänen toimintansa kyseenalaistettiin.

Team Amber -diskurssi rakentui myös huomautukseen siitä, miten erityisesti Deppin kannatusjoukot kiusasivat Heardia. Oikeudenkäynnin yhteydessä käyty julkinen keskustelu Heardista erityisesti sosiaalisessa mediassa oli erittäin kärjistyntä haukkumista ja

usein jopa epäinhimillisen julmaa ”meemihuumoria”. Bulatovicin (2019) mukaan meemit eivät aina ole positiivissävytteisiä vitsejä, vaan niitä käytetään myös esimerkiksi disinformaation levittämiseen ja mustamaalaamiseen. Juuri näin voi sanoa tapahtuneen Deppin ja Heardin välisen oikeudenkäynnin medioitumisen yhteydessä, mutta siinä missä Heardista tehdyt meemit eivät olleet lainkaan imartelevia näyttelijää kohtaan, Deppistä tehdyt meemit olivat puolestaan usein häntä ihannoivia. Kun Heardin puolelle asettuvassa diskurssissa nostetaan esille Heardin kokema kiusaaminen, tämä saa hänet näyttämään inhimilliseltä ja samaistuttavalta hahmolta.

Kuten aiemmin esitin, lähisuhdeväkivalta ja sitä käsittelevät journalistiset representatiot ovat kaksinapaisen sukupuolijärjestyksen mukaan sukupuolittuneita. Sukupuolittuneisuuden ilmiö oli havaittavissa myös Heard vs. Depp -oikeudenkäynnissä, ja havaitsin sen myös aineistoni diskursseissa. Tämä on linjassa aiemman tutkimuksen kanssa, koska epätyypillisten väkivaltatapausten rakentuminen ja tulkinta journalistisissa sisällöissä pohjautuu arkipäiväisiin käsityksiin sukupuolesta ja niihin liittyvästä sosiaalisesta järjestyksestä (Nikunen 2006, 181).

Team Amber -diskurssissa sukupuoli nousee esille vain kerran: kirjoittaja käsittelee Heardin tukijoukkojen näkemystä siitä, miten ”lähisuhdeväkivallan kohteeksi joutunut nainen yrittää saada oikeutta miesvaltaisessa järjestelmässä” (artikkeli 1). Heardin *Washington Postin* mielipidekirjoitus julkaistiin Me too -liikkeen ollessa vielä tuore ja hyvin läsnä mediayleisön mielessä, ja Heard otti näin ollen roolin naisten oikeuksien puolesta puhujana ja taistelijana naisiin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa vastaan. Heard nimettiin muun muassa ACLU ihmisoikeusjärjestön lähettilääksi vuonna 2018 (ACLU 18.5.2022). Oikeudenkäynnissä Heardin puolustuksessa vedottiin siihen, että hän on toisaalta naisuhri kuten lukuisat muutkin naiset, mutta samalla hän on selviytyjä ja taistelija, ja tätä samaa teemaa jatketaan Team Amber -diskurssissa – vaikkakin tässä tapauksessa vain ohimennen.

4.4 Team Johnny -diskurssi

Löysin kahdesta artikkelista Team Johnny -diskurssin. Artikkelissa 1 oli Heardin puolesta puhuvaa diskurssia kuten aiemmin esitin, mutta artikkeli huomioi myös Deppiä puolustavan näkökulman. Artikkelissa 2 asetuttiin puolestaan selvästi Deppin puolelle, mutta tämä tehtiin pääosin niin, että kyse oli ennemmin Heardin kritisoimista kuin varsinaisesti Deppin puolustamisesta. Team Amber ja Team Johnny -diskurssit ovat siis keskenään yhteneväisiä siinä, että kumman tahansa näyttelijän puolelle asettuminen tapahtuu vastapuolen kritisoimisen kautta.

Team Johnny -diskurssissa oli tyypillistä kyseenalaistaa Heard kokonaisuudessaan: hänen toimintansa näyttelijöiden välisessä suhteessa, mihin hänen puolustuksensa perustui oikeudenkäynnissä ja Heard itse luotettavana toimijana. Esimerkiksi artikkelissa 2 sanotaan suoraviivaisesti ”Amber Heardin todistuksessa ei ollut mitään järkeä”. Toimittajan ääni ei siis jää Deppin puolelle asettuvassa diskurssissa piiloon rivien väliin, vaan etenkin artikkelissa 2 kirjoittajan ennakko-oletukset ja asenteet ovat vahvasti mukana.

Team Johnny -diskurssista löytyy myös toinen teema, jonka kautta Deppin puolelle asetetaan eli hänen asemansa lähisuhdeväkivallan miesuhrina. Näyttelijän sukupuoli oli vahvemmin esillä Team Johnny -diskurssissa kuin Team Amber -diskurssissa, mikä on samassa linjassa aiemman tutkimuksen kanssa. Kuten aiemmin esitin, lähisuhdeväkivallan miesuhrin sukupuoli nousee keskeiseksi sekä itse lähisuhdeväkivallan kokemuksessa että siihen liittyvissä journalistisissa jutuissa (Hanson & Lysova 2021 ja Williamson, Morgan & Hester 2018, 64). Myös Team Johnny -diskurssissa oli tyypillistä huomauttaa, miten miesten kokemaa lähisuhdeväkivaltaa pidetään epätavallisena, ja ilmiö ansaitsisi enemmän huomiota ja sympatiaa. Seuraava lause on hyvä esimerkki, joka tiivistää Team Johnny -diskurssista löytyvän lähisuhdeväkivallan miesuhrin puolustamisen:

Perheväkivallan uhrien kasvot ovat moninaiset, ja ne voivat kuulua myös miehelle. (Artikkeli 2.)

4.5 Julkisuuden henkilöiden diskurssi

Julkisuuden henkilöiden diskurssi oli viimeinen aineistosta havaitsemani diskurssi, ja se oli mukana artikkeleissa 1 ja 2. Diskurssi perustuu huomautukseen ja muistutukseen siitä, että Amber Heard ja Johnny Depp ovat julkisuuden henkilöitä. Julkisuuden henkilöiden diskurssille oli tyypillistä, että siinä argumentoitiin kuuluisten henkilöiden välisen oikeudenkäynnin mediakäsittelyn olevan täysin eri asia kuin se, mitä lähisuhdeväkivalta ja lähisuhdeväkivallan oikeustapaukset ovat ”todellisessa elämässä”.

Tietenkin Deppin ja Heardin tapaus herättää enemmän keskustelua kuin vastaavat kiistat, joiden osapuolet eivät ole yhtä kauniita ja kiehtovia. Ja kuuluisia. Julkkikset ovat etäisiä, elämää suurempia asioita. Heitä on helppo vihata tai rakastaa. (Artikkeli 1.)

Artikkelissa 1 julkisuuden henkilöiden diskurssiin yhdistyi myös mediakritiikin diskurssi. Toimittajan mukaan on ongelmallista, kun julkisuuden henkilöiden status saa enemmän mediahuomiota kuin lähisuhdeväkivallan ja kunnianloukkauksen kaltaiset ongelmat.

Artikkelissa 2 julkisuuden henkilöiden diskurssi rakentui etenkin siihen, että Deppin ja Heardin hyväosaisuudesta ja etuoikeuksista huomautettiin. Toimittaja muun muassa viittaa Deppiin ”keski-ikäisenä, valkoisena miljonääriheteromiehenä” ja Heardiin ”kauniina, valkoisena ja rikkaana”.

4.6 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen

4.6.1 Heard vs. Depp -mediatapahtuman diskurssit

Ensimmäinen tutkimuskysymykseni oli seuraava: millaisia diskursseja *Helsingin Sanomissa* rakennettiin Amber Heardin ja Johnny Deppin oikeudenkäyntiä käsittelevissä mielipiteellisissä ja analyttisissä jutuissa kesällä 2022? Vastauksena tähän kysymykseen voin todeta analyysini perusteella, että diskursseja oli viisi: mediakritiikki, median toiminnan reflektio, Team Amber, Team Johnny ja julkisuuden henkilöiden diskurssi.

Näistä diskursseista mediakritiikin, Team Johnnyn ja julkisuuden henkilöiden diskurssit olivat yleisimpiä, ja niitä löytyi artikkeleista 1 ja 2. Näistä kolmesta eniten aineistossa

esiintyvistä diskurssista mediakritiikin diskurssi oli kaikista näkyvin, koska se toistui aineistossa eniten ja sitä esitettiin kaikista näkyvimmillä keinoilla esimerkiksi nostamalla mediakritiikki otsikkotasolle ja käyttämällä vahvoja ilmauksia siihen liittyen.

Median toiminnan reflektion diskurssia ja Team Amber -diskussia esiintyi puolestaan vähiten. Median toiminnan reflektion diskurssi esiintyi ainoastaan artikkelissa 3, ja se myös rakentui mediakritiikin diskurssin päälle, eli sitä ei välttämättä olisi syntynyt ollenkaan ilman mediakritiikin diskurssia. Team Amber -diskurssi oli puolestaan mukana vain artikkelissa 1, ja siinäkin sen esiintyminen jäi melko vähäiseksi. Amber Heardin puolustaminen perustui melko neutraaliin tapaan nostaa esille häntä puolustavia näkökulmia, mikä toistui myös artikkelissa 1 esiintyvässä Team Johnny -diskurssissa.

4.6.2 Oikeudenkäynnin rakentuminen mediatapahtumana HS:n diskurs- sien kautta

Toiseen tutkimuskysymykseeni eli siihen, miten *Helsingin Sanomien* mielipide- ja analyysipohjaisissa jutuissa olevat diskurssit rakensivat oikeudenkäyntiä mediatapahtumana, on hieman monimutkaisempaa vastata kuin ensimmäiseen diskurssiin. Kyseisiä diskursseja täytyy nimittäin peilata myös aikaisempiin tapauksesta rakennettuihin mediadiskursseihin.

Kuten esitin jo aiemmin, nimesin HS:n Heardin ja Deppin puolelle asettuvat diskurssit oikeudenkäynnin aikana käydyn sosiaalisen median keskustelun pohjalta. Team Johnny ja Team Amber -diskurssit näin ollen jatkavat samankaltaista julkista keskustelua, jossa asetutaan puolustamaan joko Heardia tai Deppiä. Samaan tapaan kuin sosiaalisessa mediassa, myös *Helsingin Sanomissa* kumman tahansa näyttelijän puolustaminen tapahtui pääosin vastapuoleen kohdistetun kritiikin kautta. Sosiaalisessa mediassa keskustelu oli kylläkin huomattavasti kärjistyneempää ja joiltain osin myös julmaa kiusaamista erityisesti Amber Heardia kohtaan.

Team Amber ja Team Johnny -diskursseista havaittava sukupuolittuneisuus on myös linjassa aiemman tapaukseen liittyvän keskustelun sukupuolittuneisuuden kanssa. Deppin asemaa lähisuhdeväkivallan miesuhrina on pidetty jopa käännekohtana miehiin

kohdistuvan lähisuhdeväkivallan stigman pienentämisessä (NBC 24.5.2022), ja HS:n Team Johnny -diskurssissa muistutetaan myös, miten miehet voivat joutua lähisuhdeväkivallan uhriksi. Team Amber -diskurssissa puolestaan nostettiin esille hänen asemansa naisten oikeuksien puolesta taistelijana, mikä on yhteneväistä aiemman erityisesti perinteisen median rakentaman Heardia puolustavan diskurssin kanssa.

Sosiaalisen median keskustelu oli myös sukupuolittunutta, mutta erityisesti Amber Heardia vastaan hyvin misogynisella tavalla. HS:n Team Johnny -diskurssi ei puolestaan perustunut misogynian varaan Amber Heardia kritisoidessaan, mutta toisaalta Team Amber -diskurssissa pitkälti naisvihaan perustuvan kiusaamisen mainitseminen jäi uupumaan, vaikka Heardiin kohdistettu kiusaaminen kylläkin nostettiin esille. Artikkelin 2 perustuu vahvasti mediakritiikkiin siitä, miten perinteinen media asettui Amber Heardin puolelle kokonaan ilman perusteita tai vain siitä syystä, että Me Too -liikkeen seurauksena kaikkia naisia, jotka tulevat esiin miesten aiheuttaman väkivallan uhrina, tulisi uskoa. *Helsingin Sanomissa* Team Amber -diskurssi esiintyi kuitenkin vain yhdessä artikkelissa ja siinäkin rinnakkain Team Johnny -diskurssin kanssa.

Myös mediakritiikin, median toiminnan reflektion ja julkisuuden henkilöiden diskurssit ottavat osaa Heard vs. Depp -mediatapahtumaan niin, että ne itsessään rakentuvat aikaisemman tapaukseen liittyvän mediakeskustelun päälle. Kokonaisuudessaan *Helsingin Sanomien* diskurssit siis jatkoivat ja laajensivat niitä diskursseja, jotka olivat jo syntyneet Heard vs. Depp -mediatapahtuman sisällä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimukseni tavoitteena oli tarkastella journalismin roolia Amber Heardin ja Johnny Deppin välisen oikeudenkäynnin mediatapahtuman rakentamisessa. Lähdin selvittämään tätä rajaamalla tutkimusongelmani toimittajien rakentamiin diskursseihin ja valitsin tutkimisaineistokseni Heardin ja Deppin oikeudenkäyntiä käsittelevät mielipide- ja analyysipohjaiset jutut *Helsingin Sanomissa* kesällä 2022. Tutkimusmetodinani hyödynsin diskurssianalyysia.

Tutkimustulosteni perusteella Helsingin Sanomat osallistuivat Depp vs. Heard -mediatapahtumaan viiden eri diskurssin kautta: mediakritiikin, median toiminnan reflektion, Team Johnny, Team Amber ja julkisuuden henkilöiden diskursseilla. Kyseiset diskurssit rakentuivat vahvasti tapauksesta käydyin aiemman julkisen keskustelun varaan, ja ne eivät juurikaan poikenneet aiemman kyseisen mediatapahtuman yhteydessä käydystä keskustelusta, vaan pikemminkin jatkoivat ja laajensivat samoja näkökulmia.

Esitän vielä tutkielmani loppuun omaa pohdintaani siitä, miten Heard vs. Depp -oikeudenkäynti medioitui ja millainen se oli mediatapahtumana. Pyrin näin myös linkittämään tapausta yhteen aiemman ja edellä esittelemäni tutkimuksen kanssa.

5.1 Miten Heard vs. Depp -oikeudenkäynti medioitui?

Heardin ja Deppin oikeudenkäynti asettuu Seppäsen ja Väliiverrosen (2012, 41) esittelemän medioitumisen kahden eri tason molemmille tasoille, eli sekä mikro- että makrotasolle. Ensinnäkin on selvää, että tässä tapauksessa voidaan puhua oikeudenkäynnin ja oikeuslaitoksen medioitumisesta, jolloin Heard vs. Depp -oikeudenkäynnin voidaan sanoa asettuvan medioitumisen makrotasolle.

Tämän lisäksi on selvää, että oikeudenkäynnin medioituminen vaikutti erittäin merkittävästi mikrotasolla vähintään kahden henkilön elämään: Deppin ja Heardin. Heidän lisäksi molempien osapuolten asianajajat olivat näkyvästi esillä mediassa tapauksen huomattavan medioitumisen vuoksi. Pidän myös todennäköisenä, että tapaus vaikutti oikeudenkäyntiä seuranneen mediayleisön osallisten elämään pienissä tai isoissa

määrissä: joku on saattanut vannoa, ettei aio enää ikinä katsoa Heardin tai Deppin tähdittämää elokuvaa, kun taas jonkun elämässä oikeudenkäynnissä esiin nostetut yksityiskohtaiset kuvaukset lähisuhdeväkivallan kokemuksista ovat voineet aiheuttaa haittaa esimerkiksi henkisellä tasolla etenkin jos on itse joutunut kokemaan jotain vastaavaa – tutkimusaineistoni artikkeli 1 kritisoi oikeudenkäynnin medioitumista nostamalla esiin tämän mahdollisuuden, jota pidän myös itse ainakin jollain tasolla todennäköisenä.

On mielenkiintoista pohtia, millainen oikeudenkäynti olisi mahdollisesti ollut, jos yleisöllä ei olisi ollut pääsyä oikeussaliin median kautta, koska tapauksen medioituminen vaikutti olevan niin keskeinen osa oikeudenkäyntiä. Itä-Suomen yliopiston mediatutkija Outi Hakolan mukaan Heardin ja Deppin oikeudenkäynnissä taisteltiin ensisijaisesti julkisuuskuvasta yleisön silmissä, jolloin se, kumpi on syyllinen, jäi toissijaiseksi. Hän kommentoi näin: ”tämä ei ole näytelmä, joka näytellään oikeusasteelle, vaan näytelmä, joka näytellään oikeusasteen kautta laajalle yleisölle” (Helsingin Sanomat 6.5.2022).

Amber Heard itse on myös pitänyt puheenvuoroja, joissa hän antaa ymmärtää, että hänen mielestään oikeudenkäynnin medioituminen on voinut vaikuttaa jopa valamiehistön päätökseen ja oikeudenkäynnin lopputulokseen. Heardin mukaan muun muassa oikeudenkäynnin taustalla käyty keskustelu sosiaalisessa mediassa oli epäreilua häntä kohtaan (The Guardian 13.6.2022). Outi Hakola kommentoi myös Ylen jutussa näin: ”tuntui, että tuomiossa jopa vähän yritettiin miellyttää laajan yleisön näkökulmaa”, eli sitä, miten Deppiä pidettiin ”vähemmän syyllisenä” kuin Heardia (YLE 2.6.2022).

5.2 Heard vs. Depp -oikeudenkäynti mediatapahtumana

Heardin ja Deppin oikeudenkäynti ei ole rituaalinen ja juhlava mediatapahtuma, mutta ei myöskään odottamaton katastrofimainen mediatapahtuma. Silti siinä on piirteitä molemmista mediatapahtuman genreistä, jotka Katz ja Liebes on esitellyt (2007, 33).

Ensinnäkin oikeudenkäynti oli etukäteen odotettu ja suunniteltu tapahtuma, jota miljoonat ihmiset kerääntyivät seuraamaan rituaalinomaisesti useiden viikkojen ajaksi. Vaikka kyseessä ei ollut juhla, oikeudenkäynti kutsui valtavan yleisön koolle ja yhteen keskustelemaan tapauksesta sosiaalisen median kautta. Internetin erilaiset

yhteisöpalvelut ovatkin täydentäneet perinteisen median roolia mediatapahtumissa, ja ne tarjoavat mahdollisuuden verkostoitua ja keskustella muiden tapahtuman seuraajien kanssa (Seppänen & Väliverronen 2012, 114).

Oikeudenkäyntiin mediatapahtumana liittyi myös huumori yleisön osalta, ja se vaikutti olevan yksi mediatapahtuman yhteisöllisyyttä ja medioitumista edistävästä voimista sosiaalisessa mediassa. Yleisö osallistui mediatapahtumaan etenkin meemien kautta, ja Outi Hakola kommentoi oikeudenkäynnin meemiytymistä näin: ”meemien kautta käydään omanlaistaan yleisön oikeudenkäyntiä, jossa kaivetaan todisteet esille” (Helsingin Sanomat 6.5.2022).

Toiseksi kyseessä ei kuitenkaan ollut iloinen juhlatapahtuma, vaan vaikeita teemoja käsittelevä oikeudenkäynti, johon liittyi paljon negatiivisia tunteita. Oikeudenkäyntiin mediatapahtumana liittyi myös paljon odottamattomia piirteitä ja käänteitä, joiden voidaan nähdä lisäävän oikeudenkäynnin soveltumista odottamattoman ja järkyttävän mediatapahtuman genreen.

Ensinnäkin oikeudenkäynnin taustassa ja siihen johtaneissa asioissa oli odottamattomia piirteitä. Kun Heard tuli julkisuudessa esiin lähisuhdeväkivallan uhrina, monet mediayleisössä olivat yllättyneitä, koska Johnny Depp oli ollut vuosikymmenten ajan suosittu ja rakastettu näyttelijä. Heardin *Washington Postissa* julkaistun mielipidekirjoituksen julkaisun jälkeen Deppin julkisuuskuva muuttui, millä oli myös negatiivisia ja konkreettisia seurauksia esimerkiksi Deppin uralle. Depp joutui esimerkiksi jättämään roolinsa *Fantastic beasts* -elokuvasarjassa (Variety 6.11.2020).

Toiseksi oikeudenkäynnin aikana tapahtui lukuisia odottamattomia käänteitä, joista yksi keskeisimmistä oli se, miten laajan yleisön käsitys muuttui siitä, kumpi oli joutunut uhriksi ja kumpi nähtiin väkivallan tekijänä. Yleisö näki kesän 2022 oikeudenkäynnissä Deppin Heardin uhrina, ja Depp sai osakseen paljon sympatiaa, kun taas asenteet ja käytös Heardia kohtaan oli hyvin vihamielistä. Heardin ja Deppin alkuperäiset roolit uhrina ja väkivallan tekijänä kääntyivät yleisön silmissä päinvastoin, ja näin ollen lähisuhdeväkivallan tyyppilliset roolit sekä niihin liittyvät stereotypit kääntyivät myös

ympäri. Esimerkiksi Suomessa Tilastokeskuksen mukaan lähisuhdeväkivallan aikuisista uhreista 75,2 prosenttia oli naisia, ja kaikista epäillyistä 78,1 prosenttia oli miehiä (Tilastokeskus 1.6.2021).

5.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Esitän vielä tutkielmani lopuksi mahdollisia näkökulmia jatkotutkimuksen tekemiselle Amber Heardin ja Johnny Deppin oikeudenkäynnistä. Olisi kiinnostavaa tutkia esimerkiksi, millaisilla tavoilla oikeudenkäynnistä tehdyt mediarepresentaatiot todellisuudessa vaikuttivat yleisön ajattelutapoihin Deppistä ja Heardista, lähisuhdeväkivallan sukupuolirooleista tai muusta vastaavasta. Esitin esimerkiksi edellä näkemyksen siitä, miten Johnny Deppin esiintulo lähisuhdeväkivallan miesuhrina voi muuttaa käsityksiä ja vähentää väkivallan miesuhreihin liitettyä stigmaa yhteiskunnassa. Tämä olisi kiinnostava tutkimuskysymys, eli onko Heard vs. Depp -oikeudenkäynnillä ollut todellisuudessa tällaisia vaikutuksia.

LÄHTEET

Heard, Amber. 18.12.2018. "Amber Heard: I spoke up against sexual violence – and faced our culture's wrath. That has to change." *Washington Post*. Luettu 27.2.2023.

https://www.washingtonpost.com/opinions/ive-seen-how-institutions-protect-men-accused-of-abuse-heres-what-we-can-do/2018/12/18/71fd876a-02ed-11e9-b5df-5d3874f1ac36_story.html

Helmore, Edward. 1.6.2022. Luettu 27.2.2023. "Depp–Heard trial verdict: jury rules in favor of Johnny Depp." *The Guardian*. <https://www.theguardian.com/film/2022/jun/01/johnny-depp-amber-heard-verdict-trial-ruling>

<https://www.theguardian.com/film/2022/jun/01/johnny-depp-amber-heard-verdict-trial-ruling>

Vanha-Majamaa, Anton & Laura Kangas. 2.6.2022. "Johnny Depp ja Amber Heard saivat tuomionsa, mutta muuttiko se mitään? Tutkija: yleisö on jo päättänyt, että Depp on vähemmän syyllinen." *Yle*. Luettu 22.2.2023. <https://yle.fi/a/3-12472633>

Rosenblatt, Kalhan. 22.4.2022. "Social Media flooded with Johnny Depp support amid defamation case against Amber Heard." *NBC*. Luettu 27.2.2023.

<https://www.nbcnews.com/pop-culture/pop-culture-news/johnny-depp-amber-heard-social-media-defamation-tiktok-case-rcna25430>

Grisafi, Patricia. 5.5.2022. "What the memes about the Johnny Depp–Amber Heard trial reveal." *NBC*. Luettu 27.2.2023. <https://www.nbcnews.com/think/opinion/amber-heard-johnny-depp-trial-spawns-memes-are-disturbing-rcna27415>

Seppänen, Janne. & Väliverronen, E. 2012. *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Rikos- ja pakkokeinotilasto. 1.6.2021. Helsinki: Tilastokeskus. Luettu 9.3.2023.

http://www.stat.fi/til/rpk/2020/15/rpk_2020_15_2021-06-01_tie_001_fi.html

Hall, Stuart. 1997. *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices*. Lontoo: Sage Publications.

Dayan, D. & Katz, E. (1992). *Media events: The live broadcasting of history*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Kangas, Laura. 7.12.2022. "Linnan juhlat tavoitti televisiossa lähes kolme miljoonaa katsojaa." Yle. Luettu 22.3.2023. <https://yle.fi/a/74-20007506>

Katz, E., & Liebes, T. (2007). 'No More Peace!: How Disaster, Terror and War Have Upstaged Media Events. *International Journal Of Communication*, 1(1), 10

Kankaanpää, Juho. 6.5.2022. "Amber Heardin ja Johnny Deppin oikeustaistosta on kasvanut ainutlaatuinen mediaspektaakkeli – Yleisö käy meemien kautta omaa oikeudenkäyntiään." *Helsingin Sanomat*. Luettu 30.3.2023. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008797529.html>

Rautio, Marjatta ja Merja Niilola. 13.4.2023. "Katiska-huumevyyhdessä tuomittujen päätekijöiden Niko Ranta-ahon ja Janne Tranbergin saamat ankarat vankeustuomiot säilyivät ennallaan." Yle. Luettu 14.4.2023. <https://yle.fi/a/74-20026831>

Seppänen, Janne. 2005. *Visuaalinen kulttuuri – Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkit-sijalle*. Tampere: Vastapaino.

Bulatovic, Marina. 2019 "The Imitation Game: The Memefication of Political Discourse." *European View* 18:2 250–253.

Hill, Steve ja Paul Bradshaw. 2019. *Mobile-First Journalism: Producing News for Social and Interactive Media*. Milton: Routledge.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 25.1.2022. Lähisuhdeväkivalta. Luettu 16.4.2023. <https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivallan-muodot/lahisuhdevakivalta>

Williamson, Emma, Karen Morgan ja Marianne Hester. 2018. "Male victims: control, coercion and fear?" teoksessa *The Routledge Handbook of Gender and Violence* 53–66. Toimittanut Nancy Lombard. Milton: Taylor and Francis.

Hanson, Kensie ja Alexandra Lysova. 25.9.2021. "The Father, the Son and the Abuser: The Portrayal of Male Victims of Intimate Partner Homicide in the News Media". *Homicide Studies Volume 0: Ahead of Print* 1–23. Sage Publications. Luettu 17.4.2023. <https://doi.org/10.1177/10887679211047445>

Meltzer, Christine E. 2023. "Isolated Incidents. Media Reporting on Violence Against Women in the German Press." *Journalism practice* ahead-of-print 1–20. Luettu 17.4.2023. <https://doi.org/10.1080/17512786.2022.2162952>

Morgan, Jenny, and Margaret Simons. 2018. "Changing Media Coverage of Violence Against Women: The Role of Individual Cases and Individual Journalists." *Journalism practice* 12:9: 1165–1182. Luettu 17.4.2023. <https://doi.org/10.1080/17512786.2017.1366866>

Geyerman, Chris. 2016. "The NFL's "Violence Against Women Problem": Media Framing and The Perpetuation of Domestic Abuse". *Studies in Popular Culture* 38:2: 99–124. Luettu 17.4.2023. <http://libproxy.tuni.fi/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=cookie,ip,uid&db=hlh&AN=117622370&site=ehost-live&scope=site>

Valtavaara, Marjo. 23.9.2022. "Helsingin Sanomat tavoittaa lähes kaksi miljoonaa lukijaa viikossa." *Helsingin Sanomat*. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000009084167.html>

Jokinen, Arja, Kirsi Juhila ja Eero Suoninen. 2016. *Diskurssianalyysi: teorian, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.

Pietikäinen, Sari ja Anne Mäntynen. 2020. *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Nikunen, Minna. 2006. "Parenthood in Murder-Suicide News. Idealized Fathers and Murderous Mums." *Journal of Scandinavian studies in criminology and crime prevention* 7:2 164–184. <https://doi.org/10.1080/14043850601029430>

ACLU. 18.5.2022. What You Need to Know About ACLU Artist Ambassadors, Including Amber Heard. Luettu 9.4.2023. <https://www.aclu.org/news/civil-liberties/what-you-need-to-know-about-aclu-ambassadors-including-amber-heard>

Rosenblatt, Kalhan. 24.5.2022. "Male domestic violence survivors say they feel the Depp-Heard trial is a turning point." *NBC News*. Luettu 9.4.2023. <https://www.nbcnews.com/pop-culture/pop-culture-news/male-domestic-violence-survivors-say-feel-depp-heard-trial-turning-poi-rcna29742>

Vargas, Ramon Antonio. 13.6.2022. "Amber Heard calls out 'unfair' role of social media in Johnny Depp case." *The Guardian*. Luettu 30.3.2023. <https://www.theguardian.com/film/2022/jun/13/amber-heard-johnny-depp-social-media-interview>

Rubin, Rebecca. 6.11.2020. "Johnny Depp Forced to Exit 'Fantastic Beasts' Franchise." *Variety*. Luettu 24.3.2023. <https://variety.com/2020/film/news/johnny-depp-exhits-fantastic-beasts-franchise-1234824564/>

AINEISTO

Jussila, Janne. 2.6.2022. "Deppin ja Heardin oikeustaiston todelliset häviäjät ovat vasta-
vien rikosten uhrit, jotka joutuivat somesirkkuksen ristituleen." *Helsingin Sanomat*.

<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000008859209.html>

Kuparinen, Susanna. 17.6.2022. "Perheväkivallan kasvot." *Helsingin Sanomat*.

<https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000008881964.html>

Tyynysniemi, Matti. 9.7.2022. "Totuuden etsijät." *Helsingin Sanomat*.

<https://www.hs.fi/visio/art-2000008926423.html>